

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 23. Zettortdeenâ 6tâ Juhni 1835.

Ne farwu laiku naw bijis.

Kad Deews paligâ nahf, tad ir masf leelas leetas eespehji. Lassiju schodeen wezzâ derribâ. Dahwid's tahds masf un Goliats tas milsu wihrs! — stahw rakstih's: tam bija weena warra zeppure us farwu galwu, un swihnainas fruhshu-brunnas, un to fruhshu-brunnu swars bija 5000 sibkeli warra un winnu garrums bija feschas ohlektis un weens sprihdis u. t. j. p. un tomehr kad Dahwid's tam mette ar farwu lingu un winnam tas afmins eesfrehje peerê, tam bij jakriht. Bet mans prettineeks! Uhu Dahwid! lai tu gan biji Deewa wihrs, kas sinn woi tu winnu winnetu? Kahds tas irr warrens un ismannigs! Brihscham winsch masf, brihscham leels, laikam eet kankard's apfahrt, laikam ispuschobts. Ar dihwainu wahrdu fauzams, winnu fauz: Ne ferwu laiku naw bijis. Geshch wissa labba, fo gribbu eezelt, schis mans prettineeks. Gsinu daschureis dohmajis: neggi tas buhs tas launais gars zilweku gihmi. Kad brihwestibu eezehlu, winsch gabje par frohgeem apfahrt, bij us wiffahm dshrehm. Tad gresnodamees ar jauncem sabakeem un plikmannu zepuri, daschureis arri nabbagu fahrtâ. Ne farwu laiku naw bijis tad tã fazzija: Gskur brihwestiba, fur jastrahda! Woi tad nu sprigguli paschi iskuls rudsus, woi eezeschas paschas pahr lauku tezzehs, woi uhdeni iswilks grahwus, woi muischas taps uszeltas bes leezibahm, woi darbineeki ne buhs jastelle? Antin fur stabbulite? Tehwu tehwi tã dshwojuschi, pahrtikkusch, meh's ne warram pahrtitt, mums eezels sawadu dshwi! Za ne buhs ne kahda brihwestiba. Wahz-jaunstungs, reds fur wihrs! Gult, ehd, dserr, staiga, sfraida, rohkas us mugguru, un kad to apnizzis tahs eeelk biffas. Red's schê brihwestiba! Es fazziju tã: Ne farwu laiku naw bijis, fo tu plahpa, tu effi mulkis! Woi

tad tu tanni Wahzu firdi arr warri redseht? Woi tu winna galwas grohfschanas warri faprasf? Winnam jaisdohma weenâ deenâ, fo tu gadskahrtâ ne isdohmasi. Woi ar galwu strahdaht ne nahf gruhti? Nu — fahz tu dohmaht, kã zehlfeses pafaule un wifs kas tur eesfchâ, un kas tikfai irr notizzis no pafaules eesfahkuma, islassi to wissu, kã jebkatrâ semnê runna, kã tur dshwo, mahzees to wissu, un kã allus puddelei, kad to wissai fahf kustinahf, isfpruhf prappis, tã isfpruktu ir taws prahta gallinsch tewin no galwas. Woi ne sinni fo Deewa wahrds mahza? Kur ta Kunga gars, tur irr swabbadiba, un — bet fakkî un mahzi tahdam no Deewa wahrda! Ne farwu laiku naw bijis gan palikke to azzumirkli fluffu, bet pehz ihfa laika jau fadsirdeju, ka staigajohf apfahrt ka ruhkdams lauwa, un ka taleht greesis un wehli's farwu gudru padohmu apfahrt, faleht dunpi eezehli's scheit un tur, faleht apmahzis wissu labbaku padohmu, prahtu un fapraschamu, un bij jaet daschâs weetas ar launu tohs pahrmahziht, kurrus winsch bij apstulbojis. Goliats! lai tu gan bijis zihfstetais, bet to teescham tu ne buhtu eespehjis, tã apstulboht fakkî: 1000, kã tee buhtu dohmajuschi: labba! lai weenu kahju peeseen pee meeta, ne kã kad abbas palaisch walkâ; kad kahja man peeseeta, tad ne warru malдитеes. — Gezehlu teefas wihrs. Ne farwu laiku naw bijis falka tudat tã: Semneeks semneeku teefahs! Wilkam isbehgfi, us lahzi kritifi. Semneeks semneeka welns. Kas kohsch laudis, woi waggars woi funks? Woi gribbi labba! ar speeki woi ar rungu? woi aklis warr aklam zellu rahdiht? Kas buhs? Pehz kam waizahs? — Pehz kuffuteem, kã tew kriht rad-dam buht ar mannu feewas tehwu? Woi ne mas? Kalabb tad ne nahzi pee mannin par kalpu? Woi manna maife bij slistâ? Woi nu

tew zepfeschu ar kiploku leef preekschâ? Woi nu aukstu uhdeni wairs ne dserri? Taisnibu melle — es tew pataifichu taisnu un mihkstu kâ swezzi! tahdas buhs juhsu teefas. Es falku tâ: *Ne farwu laiku naw bijis* ko tu plahpa un apmahni tohs nabbaga lautimus. Woi tad weens ziltis-brahlis ne turrehs labbaku firdi prett ohtru, kâ swesch? Kas pats ais ezzeschahm tezejis, woi tas ne sinnahs, kâ lauks jastrahda un zif grubti tahds irr strahdabt? Kad Salamanâ teefu spreeda stary tahm diwi seewahm, kad weena bij to behrninu nospeeduse, woi winsch usschkibre teefas grahmatu? Woi ne spreede pehz sawa gaischa prahta? Woi gaisch prahts un samanniga sapraschana ne irr arri atrohnami stary nemahziteem? Woi ne irr gudri wahrdi arri pee semmeem? Woi ne sinni ko Deewa wahrds mahza: *Ta Kunga* bihjaschana irr tahs gudribas eefahkums. Bet mahzi tahdam Deewa wahrdu! Ko winsch par tam behda? Leelidamees schis aisgahje prohjam, sajjidams: *Nu*, kad festdeena atnahks un taisnibu spreedihs, gan redsefi kâ *Ne farwu laiku naw bijis* fehdehs tew wissur par presidenti. — Gezehlu ffolhas, schis atkal man prettim. Tahda wahrna pehrta, tahda nepehrta. Woi lohpu-sinni warr ismahziht par putnu-sinni? Woi juhsu brihwestiba jums ne peeteef? Par kahdeem nu ismahziseet behrnus? Woi wissus eezelseet par kungeem? Perrat, sittat, danseet, kahdu gudribu tad winneem galwâ eelaufiseet? Reds — kungu behrni! Zslaffi teem weenu lappu un tudat lassa pakkat, un kad tur neweena bohkstaba ne buhtu, tee lassa smulki, fflaidri, fflanni, ahtri. Muhs behrni — fur tahdus ismahzihs! — Walikku dufmigs. Kas pee tahdeem wahrdeem dufmas aisturretu? Tu melkuli, tu beskaunigais! Rabbi to nostrohstiju un isbsinnu no wissahm pirrim un ehrbehegem un mahjahm. Utnahk pee mannim pagasta preekschneeki, falka tâ: *Ne farwu laiku naw bijis*, bij arri pahr muhsu mahjahm, bet kas tad to melkuli klausihis? Bahbas tahs jau gan winnu klausija, bet neba prahta wihrs par winnu behdahs. Luhgtumees, zeenigs tehws! Kad juhs nahktu paligâ mums ffolhiti eezelt, ta-

patt jau juhsu gudriba dauds eespehj. Geschu paligâ. Mahku pee ta kunga, ne sinnu, kâ winnu usfauz — weena makfa — esinu ais-mirsis winna wahrdu. Ge-cemu preekschnammâ. Putnu-suns stahw pee durwim, kunkst, sitt mihligi ar asti, lai laichu eekschâ. Peerauju pee schnohres, atskann istabâ. Dsirdu sohkus. Suns preezigs. Dehmaju: kas tew ne kaisch preezatees, tawu luhgschannu paklausihis, bet kas sinn, kâ mann buhs? Utaifa durwis. Cemu eekschâ. Kungs fehsh rihta-swahrkôs. Paklannohs, un paschauju azzis. Man paleek karfis un aukts. Geragu kurtu, galwu noduhrschu, kâ kad grassitohs mannis pee ziskahm sagrahbt. Winnam blakkam *Ne farwu laiku naw bijis!* Ko nu darriht? No azzim winnu tudat pasinnu. Scho reis bij pahreeku isgehrbees. Schmul-kains ungarsch no auguma, sprohgaini matti, wissi us weenu pussi falikti, leeli uhshi, gre-dseni us pirksteem, masa needrite weenâ rohkâ, ar ohtru zepuri liddinaja, peeschi pee spohscheem sabakeem. Skaidri bals aisruhkt. Paklannohs wehl ohtru reisi, falku tâ, us ta kunga rihta-swahrkôs: Juhsu schehlastiba, tappatt juhs paklausiseet mannu pasennigu luhgschannu! Luhdjohs eeweheht juhsu ziskahrtigai arrentes-muischai ffolhlinu, behrnini tomehr jamahza, likkumi pagebr, mahzitais speesch, ne warram pahrtift. Kungs atbild tâ: sinnams, wajjaga, wajjaga, bet atnahz tu rihtâ draugs! Zeb — kas sinn, woi rihtâ buhschu mahjâs — zittâ kahdâ deenâ. *Ne farwu laiku naw bijis* ne falka ne neeka, bet sineijahs. — Usnehmohs Uwisas rakstift. Geschu pee mahzitaja luhgtees, lai nahk pee tam paligâ. Genahku istabâ. Wihrs fehsh us krehfla. Leeli rukli tam preekschâ, spalwa ais aufim, pilna istaba ar duhmeem, pihpis sohbdôs, ar kreisu rohku pakassa galwu, un ar labbu kahju allasch peekitt. Sahku fleppohst, ne dsird. Sahku runnahst, ne dsird. Sahku ar Deewa wahrdu: Stahw rakstifts, zeenigs mahzitais! Tew ne buhs tawu swezzi likt appaksch puhra, bet us ta puhra wirsi, lai wissi istabâ reds. Dsirdu nurdeht: *Tas ne farwu laiku naw bijis.* Un riktrigi — schis mahzi-

taju isdsinnis, un mahzitaja drehbes apwilzis, fehsh winna weeta. Bet kà jau sazziju, no azzim tudal warr prast, ka jau tas bija *Ne farwu* laiku naw bijis. Sahku dumpetees. Sazzischi tà: Tu wella behrns, kad tu wissur tahds prettineeks effi, kam tad tu lepnibai ne turrees prettin. Woi tad Latweeschu meitas zittahrt gabje ar kartuhnu kleitehm, ar kem-mehm un kurpehm ar puschkeem, ar selta gre-dseneem? u. t. j. p. Schis man prettin: Effur gudrineeks! Kad ar lepnibu fareetohs, tad gan ahtri baddu mirtu. Tai ne farwu laiku ne buh-schu prettin. *Al!* lassitais, kad tu scho milsu wihru nokautu, zif es tew pateiktu! Winsch wissur mau prettin. Zihkstejohs kà ar nahwi, ne warru, un ne warru us itt ne kahdu wihsi, nei ar labbu nei ar faunu, nei ar mihligeem nei ar bahrgeem wahrdeem to uswarreht. Getu ar stibbu, ar nuhju, ar rungu winnu apfarroht, bet wianam effoht zetas aufis un beesà ahda. Man, sinnams, buhs jaet kappà, bet mans prettineeks *Ne farwu* laiku naw bijis, tas gan pastahwehs lihds pastarai deenai. Tur es winnu fleegtin fleegdams apsubdsefchu, ka winsch irr apmahzis wissu labbu, fo bes winna beskaunigas muttes un winna besdeewigeem wahrdeem buhtu schinnì pasaulè eezehlis. — Paleez weffals lassitais! un luhdsams fargees no manna prettineeka, no ta milsu wihra: *Ne farwu* laiku naw bijis.

W. P.

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis 2c. 2c. 2c., tohp no Bramberges pagasta teefas wiffi tee, kam taisnas prassichanas pee ta Wehtras muischas faim-neeka Breeschu Dahwa buhtu, par kurra mantu scho-deen konkurse nospreesta, usfaukti, few 8 neddelu starpà pee schahs teefas peeteiktees, zittadi neweens wairs ne taps klaushts.

Krohna Bramberges pagasta teefa, 11tâ Mei 1835. 1
 H. Stalle, peesehdetais.
 (Nr. 191.) G. Paulborn, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis 2c. 2c. 2c., tohp no Dohbeles pagasta teefas wiffi tee, kam kah-das taisnas prassichanas pee ta Jaun-Seffawas faim-neeka Jalku Janna buhtu, par kurra mantu scho-deen konkurse nospreesta, usfaukti, few 8 neddelu starpà pee schahs teefas peeteiktees, zittadi neweens wairs ne taps klaushts.

Dohbeles pagasta teefa, 17tâ Mei 1835. 2
 (Z. S.) C. Blumenfeldt, pagasta wezzakais.
 (Nr. 249.) L. Ewert, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis 2c. 2c. 2c., tohp no Seemuppes pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas prassichanas pee tahs atstahdas man-tas tahs Aprila mehneschâ f. g. nomirruschas meitas Dabbes buhtu, kas Seemuppes pagastâ dsimmufe, un lihds sawai nahwei Krohtes muischâ par muischas meitu deenejuse, usaizinati un safaukti, lai wifswel-laki lihds 20to Juhli f. g. pee schihis pagasta teefas pee-teizahs, jo pehz schi termina neweens wairs ne taps peenemts.

Seemuppes pagasta teefa, 20tâ Mei 1835. 2
 Auschulu Nikkels, pagasta wezzakais.
 (Nr. 7.) E. Koch, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis 2c. 2c. 2c., tohp no Pohperwahles-Lubbas pagasta teefas wiffi par-radu deweji ta pee Dundagas pagasta peerakfita Peter-Lappin Zneigal par kurra mantu konkurse spreesta, us-aizinati, 6 neddelu starpà no appakschrafftitas deenas pee schihis pagasta teefas peeteiktees, un sagaidht fo teefa spreedihis.

Pohperwahles pagasta teefa, 24tâ Mei 1835. 2
 Janne Grafmann, pagasta wezzakais.
 (Nr. 61.) F. Gerden, pagasta teefas ffrihweris.

No Bauffas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kah-das taisnas parradu prassichanas pee ta Zerrauktes faimneeka Reweju Petera un pee ta Bauffas pilzmuischas faimneeka Pumpenu Semrieb Reina buhtu, kurri sawas mahjas nespehzbahs deht atdewuschji, un par kurru mantahm konkurse spreesta, usaizinati, wifswehlaki lihds 11to Juhli f. g. pee schihis pagasta teefas peeteiktees, jo pehz schi termina neweens wairs ne taps peenemts un saudehs sawu teesu.

Bauffas pagasta teefa, 15tâ Mei 1835. 2
 (Z. S.) ††† G. Strehle, pagasta wezzakais.
 (Nr. 151.) F. Leh, pagasta teefas ffrihweris.

Wissi tee, kam kahbas taisnas prassischanas pee ta
Dauskas pilskungu fainneeka Lepschu Wikkela buhtu,
tohp uzaizinati, pee saudeschanas sawas teefas 2 meh-
neschu starpâ no appakschrafsitas deenas pee Dauskas
pagasta teefas peeteiktees.

Dauskas pagasta teefa, 15tâ Mei 1835. 2

(T. C.) ††† J. Klawin, peesehdetais.
(Nr. 152.) F. Lch, pagasta teefas srihweris.

* * *

Uš Kursenmes Kambara teefas pawehleschamu tapš
taš zittahrt pee Klichwes muischas meschakungu mu-
schas peederrigs bijis frohgâ, uš 3 gaddeem 11tâ Juhni
f. g. pee Kalnzeemas pagasta teefas uš arrenti isdohts,
kur arri wiffas wajjadfigas sinnas dabuhš.

Kalnzeemas pagasta teefa, 20tâ Mei 1835. 1

Rott, pagasta teefas srihweris.

* * *

Tanni nakti no 9ta uš 10tu Mei f. g. tappe Brozzen-
nes fainneekam Sweedru Tannim, 2 sirgi, no
kurreem weens 7 eeksch Sta gadda wežs, gai-
schî bruhns beesahm krehpehm un beesu asti un
melnu srihpu pah mugguru; ohtram naw nekahdas

zittas sîhmes, kâ tikkai tumšchaka spalwa, 6 eeksch
7ta gadda, no stakta isfagti; kas schohs sirgus uš-
sîhme, tohp luhgts, schai teefai to bes kaweschanas
peerahdiht, kur tas arri labbu pateizibas naudu dab-
uhš.

Brozzenes pagasta teefa, 21mâ Mei 1835. 2

La muischas waldischana.

* * *

No Leelas Abguldes pagasta teefas tohp sinnamu
darrihts, kâ ta atstakta manfa ta turpat nomirruscha
muischakungu Friedrich Blumberg, prohti: lohpi,
namma=leetas, drahnas u. t. p., pee schihs pagasta
teefas 6tâ Juhni f. g. uhtrupé tapš pahrohtas, tee
pirzeji tohp luhgti, minnetâ deenâ scheitan sanahkt.
Turklahht tohp wissi tee, kam kahbas prassischanas pee
ta nelaika buhtu, ušaizinati, ar sawahm prassi-
schanahm noliktâ deenâ pee schihs pagasta teefas pee-
teiktees; kâ arri tohs, kas tam nelaikam parradâ irr,
tahdus kâ wajjadfigs peeteikt, zittadi tee paschi wai-
nigi buhs, kad teefa strahpi ušlikš.

Leelas Abguldes pagasta teefa, 23schâ Mei 1835. 1

La muischas waldischana.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus uš plazzi. Rihgê tanni 3schâ Juhni 1835.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 56¼ kay. papihru naudas gelbeja	1	—	1 pohšs kannepu . . . . . tappe maksahts ar	—	70
5 — papihru naudas	1	38	1 — linnu labbakas surtes — —	2	80
1 jauns dahlderis	1	32	1 — sliktakas surtes — —	2	65
1 puhrs rudsu . . . . . tappe maksahts ar	1	75	1 — tabaka	1	20
1 — kweeschu	1	80	1 — dselses	—	60
1 — meeschu	1	25	1 — sweesta	2	60
1 — meeschu = putrainmu — —	2	—	1 muzzâ silku, preeschu muzzâ — —	6	—
1 — ausu	—	90	1 — — wihschnu muzzâ — —	6	25
1 — kweeschu = miltu	2	20	1 — farkanas fahls	6	—
1 — bihdeletu rudsu = miltu — —	2	—	1 — rupjas leddainas fahls — —	5	—
1 — rupju rudsu = miltu — —	1	60	1 — rupjas baltas fahls — —	4	15
1 — sirnu	1	50	1 — smalkas fahls	3	90
1 — linnu = sehklas	3	25	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un		
1 — kannepu = sehklas	2	—	warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ		
1 — kimmenu	5	—	makfa.		

W r i h w d r i e f e h t.

No juhrmallas=gubernementu augstas waldischanas pufes: Hofraht von Braunschweig, grahm. pahrluhfotais.